

Guía Docente				
Datos Identificativos			2022/23	
Asignatura (*)	Cirugía Podolóxica 1 [a extinguir]	Código	750G02029	
Titulación	Grao en Podoloxía			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Garcia De Castro, Ricardo	Correo electrónico	ricardo.garcia.decastro@udc.es	
Profesorado	Garcia De Castro, Ricardo	Correo electrónico	ricardo.garcia.decastro@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	Protocolos diagnósticos y catalogación del riesgo quirúrgico. Patología del pie con indicación quirúrgica. Historia clínica, protocolo preoperatorio y el consentimiento informado. Procedimientos técnicos y habilidades en cirugía podológica. Farmacología específica de uso podológico. Farmacología pre y post quirúrgica, los tipos de anestesia en podología y técnicas de aplicación. Punciones e infiltraciones. Habilidades en la aplicación de las técnicas podológicas de cirugía ungueal y de partes blandas. Técnicas de exploración, diagnóstico y tratamientos de los tumores en el pie. Complicaciones y efectos secundarios derivados de la aplicación de las técnicas de cirugía podológica. NO CURSO 2021-2022 ESTA MATERIA ESTÁ EN EXTINCIÓN POLO QUE O ESTUDANTE MATRICULADO NA MESMA, TEN DEREITO A EXAME PERO NON A DOCENCIA. POLO QUE OS ALUMNOS QUE CURSARAN AS PRÁCTICAS EN CURSOS ANTERIORES PODERÁN MANTER AS CALIFICACIÓNS DAS MESMAS E REALIZAR O EXAME E OS QUE NOS AS CURSARAN OU NON SUPERASEN TERÁN QUE CURSALAS E SUPERALAS NOS HORARIOS DA MATERIA 750G02128 Cirurxía Podolóxica 1.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A29	Coñecer e aplicar probas complementarias en quiropodoloxía. Estudo e valoración do paciente candidato a tratamentos quiropodolóxicos. Protocolos diagnósticos e catalogación do risco quirúrxico.
A30	Coñecer e aplicar procedementos técnicos e habilidades en cirurxía podolóxica. Coñecer e diagnosticar a patoloxía do pé con indicación quirúrxica.
A31	Coñecer e empregar a historia clínica, valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimiento informado.
A32	Coñecer e aplicar a Farmacoloxía específica de uso podolóxico. Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre e post quirúrxica, os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.
A33	Coñecer e obter habilidades na aplicación das técnicas podolóxicas de cirurxía ungueal, de cirurxía podolóxica de partes brandas, de cirurxía ósea e articular do pé.
A34	Coñecer os métodos de reanimación cardiopulmonar e resucitación en casos de emerxencia. DEA.
A35	Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores no pé. Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica e quiropodolóxicas.
A38	Realizar a historia clínica podolóxica e rexistrar a información obtida.
A43	Deseñar o plan de intervención integral ou tratamento podolóxico.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B9	Fomento dunha segunda lingua de interese para a profesión.

B13	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar.
B17	Capacidade de motivarse e motivar a outros.
B19	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
CM1 Coñecer, diagnosticar e tratar as dermatopatías e queratopatías, o tratamento dos helomas e as causas.	A29	B3	C1
	A30	B5	C3
	A31	B6	C6
	A32	B8	
	A33	B9	
	A35	B13	
CM4 Coñecer e empregar o instrumental en cirurxía e quiropodología, os métodos de esterilización e a toma de mostras para cultivos.	A29	B3	
	A30	B5	
	A31		
	A32		
	A33		
	A35		
CM6 Saber elaborar e utilizar a historia clínica e emitir e interpretar os informes clínicos.	A29		
	A30		
	A31		
	A32		
	A33		
	A35		
CM7 Coñecer e aplicar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento de feridas, úlceras e procesos infecciosos que afectan ao pé así como os mecanismos de reparación e cicatrización tisular.	A30	B13	
	A31	B19	
CM13 Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos e de catalogación do risco cirúrxico.	A43		
CM14 Coñecer e aplicar procedementos técnicos básicos e desenvolver habilidades en técnicas de cirurxía podolóxica.	A29	B1	
	A32		
CM16 Coñecer valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimento informado.	A31		
CM17 Coñecer e utilizar a farmacoloxía pre, intra e post cirúrxica, os tipos de anestesia en podoloxía e técnicas de aplicación.	A30		
	A31		
	A32		
CM18 Conocer y saber aplicar las técnicas podológicas de cirugía ungüeal, de cirugía podológica de partes blandas.	A29		
	A30		
CM19 Coñecer e empregar as técnicas de exploración, diagnóstico e tratamentos dos tumores no pé	A33	B5	
	A35		
CM 21 Coñecer e saber tratar as complicacións e efectos secundarios derivados da aplicación das técnicas de cirurxía podolóxica	A35		
CM 22 Coñecer e comprender o concepto e características da infección nosocomial.	A35	B13	
	A38	B17	
		B19	
CM 23 Coñecer e identificar as medidas de prevención e control da infección nosocomial.	A29		
	A32		

CM 24 Describir e identificar os antisépticos e desinfectantes de uso xeral en podoloxía.	A32		
CM 25 Capacidade para describir e realizar procesos de limpeza, desinfección e esterilización do material clínico e cirúrxico de podoloxía.	A33 A35		
CM 26 Capacidade para describir e realizar as técnicas de lavado de mans higienico e cirúrxico no marco da prevención da infección.		B3	
CM 27 Coñecer e aplicar as medidas de prevención da infección de localización cirúrxica	A33		
CM 28 Xestionar as características ambientais de ambientes clínicos e cirúrxicos no marco da prevención da infección.	A31		
CM 29 Coñecer e aplicar as medidas de prevención da infección relacionada coa caracterización intravascular.	A29 A34		

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDAD 1 . - INTRODUCCIÓN A CIRUXÍA PODOLOXICA.	Tema 1: Criterios de selección de pacientes e clasificación ASA. Tema 2: Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia Tema 3: Profilaxe tromboembólica, antibiótica e da endocarditis bacteriana en cirurxía. Factores de risco indicacións e tipos. Tema 4: O intraoperatorio: disección cirúrxica. Complicacións xerais intraoperatorias na cirurxía do pé. Sincope vagal, hemorraxia, toxicidade por fármacos, reaccións alérxicas e anafilaxia. Tema 5: Coidados postquirúrgicos. O postoperatorio inmediato e seguimento postoperatorio. tema 6: Complicacións locais da ferida cirúrxica. Complicacións xerais: Trombosis venosa profunda e TEP. Lesión por torniquete
UNIDAD 2.- O PREOPERATORIO.	Tema 7: Historia clínica, protocolo preoperatorio e consentimento informado. Tema 8: Avaliación cirúrxica preoperatoria. Tema 9: Farmacoloxía pre e post cirúrxica. Tema 10: Lavado de mans cirúrxico. Aseptización. Colocación de vestiario estéril. Tema 11: Lavado prequirúrgico do pé e preparación do campo cirúrxico. Equipamento cirúrxico e instrumentación. Monitoraxe e signos vitais. Tema 12: Hemostasia. Concepto. Tipos. Técnicas e complicacións.
UNIDAD 3.- SUTURAS PROCEDIMIENTOS Y TÉCNICAS.	Tema 13: Suturas y drenajes. Concepto. Clasificación. Cualidades de la sutura ideal. Tema 14: Material de sutura. Características de hilo y agujas. Tipos, indicaciones, contraindicaciones, técnicas de sutura y complicaciones. Ligaduras en pequeños y grandes vasos.
UNIDAD 4.- ANESTESIA E INFILTRACIONES.	Tema 15: Descripción, características y mecanismo de acción de los anestésicos locales empleados en cirugía del pie. Composición química. Tema 16: Técnicas anestésicas en cirugía del pie. Tema 17: Complicaciones de la anestesia. Contraindicaciones y Dosis seguras. Tema 18: Reacciones alérgicas. Tema 19: Corticoterapia. Otras infiltraciones terapéuticas.

UNIDAD 5.- TÉCNICAS DE CIRUXÍA UNGUEAL E DE PARTES BLANDAS.	Tema 20: Introducción ás técnicas cirúrxicas ungueales. Tema 21: Clasificación dos procedementos. Tema 22: Correccións de tecido brando e plastias ungueales. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 23: Técnicas de avulsión da lamina ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 24: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 25: Matriceptomias parciais convencionais con afectación ungueal e de partes brandas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 26: Matriceptomias químicas. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións. Tema 27: Matriceptomias totais convencionais. Definición, indicacións, técnicas cirúrxicas e complicacións.
UNIDAD 6.- PATOLOXÍA DEL PIE CON INDICACIÓN QUIRÚRGICA.	Tema 28: Cirugía de salvamento. Criterios y técnicas de revascularización. Drenajes. Tema 29: Pie diabético. Diagnóstico diferencial de las úlceras del pie. Diabéticas Vs vasculares Tema 30: Osteoartritis séptica. tema 31: Amputaciones, Determinación del nivel de amputación. Zamputación digital . Amputación transmetatarsiana y amputación de Syme. Tema 32: Complicaciones de las amputaciones. Tema 33: Transtornos vasoespásticos. Síndrome de Raynaud. Acrocianosis. Livedo reticularis. Eritromelalgia. Enfermedad de Buerger. Tema 34: Cirugía mínimamente invasiva. definición e indicaciones. Tema 35: artroscopia tobillo y pie Tema 36: Afecciones de los nervios del pie. neuroma de Morton. Concepto, técnicas quirúrgicas y complicaciones. Tema 37: Síndrome del tunel tarsiano. Tema 38: Síndrome doloroso del 2º espacio interdigital. Tema 39: Traumatismos nerviosos.
UNIDAD 7.- TUMORES NO PÉ.	Tema 40: Técnicas de exploración, diagnóstico e tratamento da patoloxía tumoral. Angiomas. Tumor Glómico. Tumor de Koënen. Verrugas plantares. Tema 41: Bioloxía e indicacións dos enxertos. Tema 42: Clasificación dos colgajos. Indicacións, abordaxe cirúrxica, técnicas e factores de viabilidade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba mixta	A29 A30 A31 A32 A33 A34 A35 A38 B1 B8 B9 B13 B17 B19 C1 C3 C6	2	127	129
Prácticas de laboratorio	A43 B3 B5 B6	9	9	18
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba mixta	Pediráselles aos alumnos que realicen traballos relacionados coa materia. Serán expostos polos propios alumnos en clase, e discutidos entre todos
Prácticas de laboratorio	Terán lugar durante o primeiro cuatrimestre nos laboratorio que para ese efecto dispón na planta baixa da Facultade de Enfermería e Podoloxía. Estas prácticas comprenden a simulación sobre modelo animal de técnicas propias de cirurxía do pé. Será obrigatoria a asistencia ao 100% destas prácticas para todo o alumnado matriculado nesta materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio Proba mixta	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor que implican unha participación e reforzo da relación profesor alumno.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Prácticas de laboratorio	A43 B3 B5 B6	Valorarase en función da asistencia, actitude e participación na práctica. AVALIACIÓN DO MÓDULO PRÁCTICO. Durante as prácticas de laboratorio e clínicas realizaranse controis de asistencia sendo necesario asistir ao 100% delas para poder ser avaliados e optar á cualificación de aprobado en ambas as oportunidades. Na súa realización teranse en conta as actitudes e aptitudes demostradas polo alumno en base aos seguintes criterios: - Aplicación gradual á práctica dos coñecementos adquiridos na teoría. - Destreza e habilidade na execución das técnicas explicadas. - Cumprimento das normas xerais de prácticas establecidas para o efecto e incluídas na guía do estudante. - Grao de interese e participación do alumno. *DINAMICA DAS PRÁCTICAS O grupo de alumnos que agarraches á práctica clínica deberá traballar de forma organizada e en equipo respectando en todo momento a normativa de práctica clínica e as instrucións dadas polo profesorado da materia, quen serán os encargados de distribuír as diferentes tarefas: Alumno que agarraches na intervención cirúrxica: seguirá en todo momento as instrucións do profesorado da materia e ao finalizar esta acompañará ao paciente ata o servizo de Admisión onde o persoal encargado proporcionará a correspondente cita para o seguimento postoperatorio. Alumno encargado de aplicar a anestesia local: xunto co profesorado da práctica clínica realizará a técnica *anestésica correspondente. Alumno encargado da *instrumentación: preparará o material necesario para a intervención ademais de asistir no *enguantado e vestimenta estéril do alumno asistente na intervención. Alumno responsable da documentación clínica cirúrxica: deberá revisar a historia clínica cirúrxica antes da intervención comprobando que o paciente achega todas as probas *preoperatorias necesarias así como o consentimento informado. Así mesmo encargárase de cubrir a folia de quirófano a medida que se desenvolve a intervención. Chegados a este punto, é importante lembrar que a historia clínica constitúe un documento confidencial de importancia non só asistencial senón tamén legal, polo que toda actuación realizada sobre o paciente deberá quedar reflectida nela así como o nome (de forma clara e lexible) de todos os alumnos que tomen parte na intervención e asinado todo iso polo profesor responsable da práctica. O alumno deberá realizar e superar un exame final práctico. Este exame práctico será realizado en horario de práctica clínica segundo calendario académico aprobado en Xunta de Centro. O mesmo día da súa realización facilitarase toda a información relativa á normativa de cualificación do mesmo.	20
--------------------------	--------------	--	----

Proba mixta	A29 A30 A31 A32 A33 A34 A35 A38 B1 B8 B9 B13 B17 B19 C1 C3 C6	Os contidos teóricos serán avaliados cun exame final que constará de dous partes (unha por cada profesor da materia) sendo necesario aprobar ambas as partes para superar o módulo teórico, excepcionalmente poderá superarse facer media entre as dúas partes a partir do 4,0 nunha das partes. O exame poderá combinar preguntas tipo test con preguntas curtas a desenvolver incluíndo imaxes e simulacións de casos clínicos reais.	80
-------------	--	--	----

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario: superar o exame cunha cualificación de aprobado e asistir á totalidade das prácticas e superar a proba práctica. En caso de non superar o exame, a cualificación da materia será a nota obtida no exame e non será posible facer media co resto de apartados de avaliación.

A cualificación final do alumno quedará fixada de forma numérica entre 0 e 10, sendo o 5 a nota mínima para aprobar.

Aqueles alumnos que obteñan unha nota superior a 9 poderán optar á matrícula de honra,

a cal se realizará a proposta dos docentes da materia en función das cualificacións obtidas e a participación na aula.

A cualificación de non presentado:

outorgarase a aqueles alumnos que non realizasen a totalidade das prácticas independentemente da súa participación no resto de actividades, incluída a proba mixta.

2ª Oportunidade: os

criterios de avaliación serán os mesmos criterios que na primeira oportunidade.

2ª e posteriores matrículas: O alumno

que cursase a materia un ano e non supere a materia, gardaráselle as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas e o exame.

Os alumnos con Dispensa Académica

poderán solicitar elixir o día de prácticas en con o grupo #de acordo con o docente.

Para a oportunidade

extraordinaria de decembro o alumno poderá solicitar elixir o

día de prácticas en con o grupo de acordo con o docente.

Fontes de información

Bibliografía básica	Alethea VM Foster. Podiatric assesment and management of the diabetic foot. Churchill Livingstone Elsevier Isbn 0-443-100437. Alonso Peña D. Atlas de dermatología del pie. Edita Panamericana. Isbn 978-84-9835-062-3. Aragón Sánchez FJ, Lázaro Martínez JL. Atlas de manejo práctico del pie diabético. ISBN 84-609-2565-X. Impreso en CPG, 2004. Banks A; McGlamry?s comprehensive textbook and ankle surgery; 3ª ed; Philadelphia, Lippincott Williams & Wilkins, cop 2001. Butterworth R, Dockery G L; Atlas a color y texto de cirugía del antepie; London: Mosby-Wolfe Publishing, 1992. Christman R; Foot and ankle radiology; St. Louis (Mo): Churchill Livingstone, 2003. Duvries, H., Inman, V. Cirugía del pie, Ed. Médica Panamericana S.A., 1987, Buenos Aires García Carmona, F.J. Tratamiento quirúrgico de la onicocriptosis. Madrid. Ed. Aula Médica, 2003. Gould, J S; The foot book; Baltimore.: Williams & Wilkins, cop 1988. Hetherington V; Hallux valgus and forefoot surgery; New York, etc: Churchill Livingstone, 1994. Izquierdo Cases J O. Podología quirúrgica, Barcelona: Masson, 2006 Jay R; Current therapy in Podiatric medicine; Philadelphia: B.C. Decker, Inc, 1989. Levy L, Hamilton V; Principles and practice of podiatric medicine; New York, etc: Churchill Livingstone, 1990. Martínez Nova. Podología, Atlas de cirugía ungueal. Ed. Panamericana. Madrid, 2006. Marín Arguedas M. Documento del consentimiento informado. Revista española de podología, 2002; XIII (2): 81-83. Mercado, OA; Atlas de Cirugía del pie; Illinois: Carolando Press, 1995. Myerson, MS; Foot and ankle disorders; Philadelphia: Saunders, cop 2000. Núñez-Samper, M; Biomecánica y cirugía del pie; Barcelona: Masson, DL 1997. Scurran, BL; Foot and ankle trauma; 2º ed; New York-Madrid etc.: Churchill Livingstone, cop 1996. Thomson, T; Assisting at podiatric surgery: a guide for podiatric students and podiatric theatre assistants; Edinburgh: Churchill Livingstone, 2002. Turner Warren A, Merriman Linda M. Clinical skills in treating the foot. Churchill Livingstone 2ª edic. Isbn 0-443-07113-6. Viadé Juliá J. Pie diabético: guía práctica para la prevención, evaluación y tratamiento. Edita Panamericana. Isbn 84-9835-058-1. Yale I. Podiatric medicine; 2º ed; Baltimore, etc: Williams & Wilkins, cop. 1980.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Anatomía humana xeral [extinguida]/750G02001 Anatomía específica do membro inferior [extinguida]/750G02002 Fisioloxía de sistemas [extinguida]/750G02004 Bioloxía [extinguida]/750G02005 Microbioloxía e parasitoloxía [extinguida]/750G02007 Farmacoloxía [extinguida]/750G02009 Podoloxía xeral [extinguida]/750G02012 Biomecánica do membro inferior [extinguida]/750G02013 Atención ante situacións de urxencia [a extinguir]/750G02038
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Cirugía Podolóxica 2 [a extinguir]/750G02030 Prácticum 1 [a extinguir]/750G02033 Prácticum 2 [a extinguir]/750G02034 Prácticum 3 [a extinguir]/750G02035
Observacións

ADAPTACIÓN DA PRESENCIALIDADE Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA: Todas as actividades presenciais realizaranse con asentos *preasignados, con máscara, ventilación, non permitindo o consumo de alimentos e bebidas e asegurando que se cumpran as medidas de prevención e hixiene do centro establecidas e publicadas en: <https://udc.es/gl/fep/coronavirus/>. No caso de que o grupo de docencia chegue a superar as indicacións do aforo da aula estableceranse grupos rotativos de docencia *híbrida, onde os estudantes que non caiban na aula seguirán esa semana a docencia de forma telemática e á seguinte de forma presencial, sendo outro grupo o que a realice de forma telemática, segundo planificación establecida polo docente da materia.

OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sostible ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol". Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías